

Obiekty i miejsca pamięci na trasach Marszu Śmierci 1945r.

(poza miejscami na trasie z załącznika 1 – Oświęcim, Miedźna, Pszczyna, Pawłowice, Jastrzębie Zdrój, Mszana, Wodzisław Śląski)

I. Wariant trasy: Pszczyna – Suszec - Żory – Świerklany – Marklowice – Wodzisław Śląski.

Miejscowość	Obiekt/miejsce	Lokalizacja
Suszec - Łęg	Pomnik	W lesie pomiędzy Suszczem a Branicą ok. 200 m. od szosy
Rudziczka *	Gablotka, sztandar, eksponaty	Szkoła Podstawowa – biblioteka i korytarz.
Żory	Mogiła z pomnikiem	Cmentarz przy ul. Osieńskiej i Smutnej
Świerklany Dolne	Mogiła z pomnikiem	Cmentarz przy kościele
Marklowice	Mogiła z pomnikiem	Ul. Cmentarna w pobliżu ul. Wyzwolenia, cmentarza i kościoła

* Nieobowiązkowo

II. Przykładowe inne trasy ewakuacyjne:

1. Oświęcim – Tychy – Mikołów – Gliwice.
2. Jaworzno – Siemianowice – Chorzów (lub Bytom i Zabrze) – Gliwice – Strzelce Opolskie – Blachownia Śląska – w kierunku Dolnego Śląska.
3. Leszczyny Rzędówka – Kamień - Książenice – Rybnik – Racibórz – Kietrz – kierunek Dolnego Śląska.

Przykładowe miejsca pamięci do tras II.

Miejscowość	Obiekt/miejsce	Lokalizacja
Baborów	Tablica pamięci	Ściana dawnego ratusza (budynek nr 2) ul. Ratuszowa 2
Bieruń Stary	Mogiła zbiorowa z pomnikiem	Cmentarz przy drewnianym kościele św. Walentego
Bodzanów	Mogiła zbiorowa	Cmentarz parafialny
Borowa Wieś	Mogiła zbiorowa	Cmentarz parafialny
Charbielin	Mogiła zbiorowa	Cmentarz parafialny
Gliwice	Pomnik i mogiły zbiorowe	Cmentarz centralny, ul. Kozielska
Gliwice	Pomnik nagrobek	Cmentarz żydowski przy ul. Poniatowskiego 14. Wejście przez „Dom Pamięci Żydów Górnośląskich”
Głuchołazy	Mogiła zbiorowa i pomnik	Cmentarz komunalny ul. Wyszyńskiego
Goeszów	Izba Pamięci Podobożu Golleschau	Gminny Ośrodek Kultury ul. Cieszyńska 25
Goeszów	Tablica pamięci	Lasek Dębowiec
Górki Śląskie	Mogiła zbiorowa, płyta z inskrypcją	Cmentarz ul. Ofiar Oświęcimskich
Jejkowice	Mogiła zbiorowa z pomnikiem i tablicami	Cmentarz parafialny

Kalków gm. Otmuchów	Tablica pamięci	Cmentarz
Konradów	Tablica na głazie	Cmentarz parafialny
Kończyce Wielkie	Mogiła zbiorowa	Ul. Kościelna
Książenice	Mogiła zbiorowa	Cmentarz przy ul. ks. Jana Pojdy
Książenice	Tablica „Strażnicy Pamięci” oraz posesja prywatna	Posesja prywatna p. Jurytko przy ul. Lasoki 5
Leszczyny	Krzyż drewniany	Skraj lasu obok torów kolejowych, ok. 400 m od pomnika (z pozycji poniżej) w lewo
Leszczyny	Pomnik, tablica	Ul. Dworcowa, park vis a vis dworca PKP
Lyski	Mogiła zbiorowa, tablica i krzyż	Ul. Sikorskiego (droga w kierunku Raciborza)
Łączki	Tablica na głazie	Skraj lasu za wsią w kierunku Ławy
Mikołów	Mogiła zbiorowa, pomnik	Ul. Konstytucji 3-Maja, przedpole cmentarza żydowskiego
Mikołów Mokre Goj	Mogiła zbiorowa. Tablica pamięci	Lasek Hanusa na trasie prowadzącej do Gliwic
Polski Świątów	Mogiła zbiorowa	Cmentarz
Prudnik	Mogiła zbiorowa, pomnik	Cmentarz komunalny ul. Kościuszki 19
Raławice Śląskie	Tablica pamiątkowa	Szkoła Podstawowa ul. Zwycięstwa 21
Raszczyce	Mogiła zbiorowa z tablicą	Na południe od wsi na prywatnej posesji przy bocznej drodze od ul. Rybnickiej na polu tzw. „Kierchówku”
Rybnik - Kamień	Pomnik	W pobliżu parkingu obok MOSiR-u
Rybnik - Kamień Przysiółek Młyny. Ul. Hotelowa (w lesie)	Tablica info. Strażnicy pamięci oraz tabliczka metalowa na drzewie.	Przy leśnej drodze do Rybnika w oddziale 144 Leśnictwa Wielopole – na sośnie
Rybnik – Wielopole	Pomnik na mogile zbiorowej	Las za rzeką Rudą za MOSiR-em, w pobliżu starego cmentarza szpitala psychiatrycznego
Rybnik ul. Gliwicka	Pomnik oraz urny z prochami ofiar obozu Auschwitz	Ul. Gliwicka, pomiędzy stadionem a MOSiRem w niedużej dolince
Rybnik – Rybnicka Kuźnia	Krzyż – pomnik (nowy z roku 1960)	Rozwidlenie ul. M. Kolbego i Kuźnickiej
Rybnik – Rybnicka Kuźnia	Tablica na kamieniu	Ul. Rybacka przed budynkiem szkolnym
Stary Las	Mogiła zbiorowa	Cmentarz
Wilcza	Mogiła zbiorowa	Cmentarz przy ul. Stawowej
Zwonowice	Pamiątkowa płyta w miejscu pierwotnego pochówku	W lesie po prawej stronie szosy do Suminy w oddziale 89g Leśnictwa Zwonowice
Żytna	Obelisk z godłem narodowym	Przy remizie OSP

4. Trasy z różnych filii (oddziałów) obozu – przy zakładach przemysłowych Śląska:

- a) do Gliwic, np. z Althammer w Starej Kuźni koło Halemby, z Bobrku koło Oświęcimia, z Wesołej koło Mysłowic, z Günthergrube w Łędzinach, z Hindenburgu w Zabrze, z Hubertushütte w Łagiewnikach, z Oświęcimia Monowic;
- b) do Wodzisławia Śląskiego, np. z Charlottengrube w Rydułtowach, z Golleschau w Goleszowie, z Trzebinii przez Oświęcim, z Tschecchowitz Vacuum w Czechowicach Dziedzicach;
- c) inne trasy nie wymienione powyżej.